

РЕШЕНИЕ

№ 971

гр. София, 01.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на десети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000500156 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на ЗК „Лев Инс“ АД срещу решение № 263191/18.05.2021г. на СГС, ГО, 16 състав, постановено по гр.д. № 4772/17г. в частта, в която е уважен иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ над сумата от 10 000 лв. до уважения размер от 36000лв.

Срещу същия съдебен акт е постъпила насрещна въззивна жалба от К. И. И., Д. О. Я., заместена в хода на въззивното производство от законните ѝ наследници: М. П. Я., С. М. Я., И. М. Я., Ф. М. Д., А. М. Я. и А. О. О. като наследници на първоначалния ищец И. С. С. в частта, в която е отхвърлен предявеният иск над 36 000 лв. до размер от 80 000 лв., както и в частта, в която е отхвърлен иск п очл.86, ал.1 ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ за законна лихва върху доброволно платената сума от 6 000лв. за периода 18.07.2016г. до 12.05.2017г.

Жалбоподателят ЗК „Лев Инс“ АД твърди, че неправилно е приет като справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди от 42 000лв. По делото не е установено И. С. да е търпяла болки и страдания, които отговарят на определения размер. От заключението на медицинската експертиза е установен възстановителния период, като освен фрактурата на

тялото на тибията на левия долен крайни няма други увреждания. Не е доказано, че в резултат от ПТП тя е заболяла от диабет. Неправилно СГС е приложил чл.52 от ЗЗД. Неправилно в мотивите на обжалвания съдебен акт не е обсъдено безспорно установения принос на ищеца С.. Нормата на чл.51, ал.2 от ЗЗД е обсъдена повратно. Счита, че съпричиняването от нейна страна е 50%.

Затова моли въззивния съд да отмени решението в атакуваната от него част като постанови друго, с което да намали размера на присъдено обезщетение до 10 000лв. като го отхвърли до 36 000лв.

Жалбоподателите – ищци считат, че първоинстанционното решение е неправилно, необосновано и незаконосъобразно. Не са съобразени в пълна степен болките, страданията и съпътстващите изключително негативни емоционални преживявания и състояния, които е търпяла И. С. от причинените ѝ физически увреждания. В хода на производството са установени всички предпоставки за уважаване на иска по чл.432, ал.1 от КЗ. Правилно е прието, че на 03.06.2016г. е настъпил пътен инцидент, при който е пострадала И. С.. Правилно е прието, че има противоправно деяние на водача А. И., което е доказано от автотехническите експертизи. От събраните в хода на процеса доказателства е установена травмата, която е получила И. С., както и от стреса, изпитан при ПТП, е получила заболяване диабет. От показанията на свидетеля А. И. се установява, че И. С. се е чувствала много зле, била настанена в болница, имала много силни болки, плачела, а кракът ѝ бил гипсиран за 2 месеца. От същите показания е установено, че преди инцидента пострадалата не е страдала от диабет. Отказала е да се храни и 10 месеца слез претърпяното ПТП е починала като залежаването без съмнение е оказало влияние за настъпване на леталния изход. Решаващият съд не е преценил в съвкупност всички събрани доказателства, не е извършил правилна преценка, което е довело да несправедлив и незаконосъобразен съдебен акт. Въззивниците счита за недоказано направеното възражение за съпричиняване. Неправилно е отхвърлена претенцията за законна лихва върху обезщетението от 6000 лв. за периода 18.07.2016г. до 12.05.2017г.

Затова молят въззивния съд да отмени решението в атакуваната от тях част и да постанови друго, с което да уважи иска до размер от 80 000лв.,

както и този за лихва върху 6000лв.

В депозиран писмен отговор и в съдебно заседание чрез процесуалния си представител застрахователят оспорва жалбата на ищците.

К. И. И., Д. О. Я., заместена в хода на въззивното производство от законните ѝ наследници: М. П. Я., С. М. Я., И. М. Я., Ф. М. Д., А. М. Я. и А. О. О. като наследници на първоначалния ищец И. С. С. в съдебно заседание чрез процесуалния си представител оспорват жалбата на ответника .

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и възивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

СГС е сезиран с искове по чл.432, ал.1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ . В исковата молба първоначалният ищец И. С. С. твърди, че на 03.06.2016г. около 10 ч. в гр. Петрич на ул. „Тома Митов“ е била блъсната като пешеходец от лек автомобил „Шкода Октавия“ с рег. № *****, управляван от А. В. И.. В резултат от ПТП е получила телесни наранявания. С екип на Спешна помощ е закарана в МБАЛ „Рокфелер“- гр. Петрич, където е настанена със силни болки и оток в лявата глезенна става. На 03.06.2016г. под анестезия е извършена операция по спешност: закрито наместване на фрактурата без вътрешна фиксация, тибия и фибула. На 08.06.2016г. е изписана с препоръки за продължаване на имобилизцията до 60ия ден. Предписано ѝ е медикаментозно лечение, ЛФК и физиолечение за раздвижване на глезенната става. В резултат от пътния инцидент първоначалният ищец е получила сериозни увреждания- физически и психически, които са променили начина ѝ на живот. Станала е силно раздразнителна, с честа смяна на настроението, изпитвала на приливи на чувство на страх и безпокойство. След инцидента е станала нервна, неспокойна, изпадала е в паника, че няма да може да ходи нормално. В депозираната допълнителна искова молба е въведено като получено увреждане от ПТП заболяването диабет. То е попречило да ѝ се извърши операция на счупения крайник, както и ѝ е причинило допълнителни болки и страдания. За водача на лекия автомобил е имало сключена застраховка „Гражданска отговорност“, валидна до 07.01.2017г. при ответника. Отправена е била застрахователна претенция до ответното дружество и то ѝ е предложило и е изплатило обезщетение за неимуществени вреди от 6000лв.,

което е недостатъчно да обезщети болките и страданията на И. С.. Затова конституираните наследници на първоначалния ищец молят съда да осъди ответното дружество да им заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000 лв., в едно със законната лихва от 18.07.2016г. до окончателното изплащане на сумата. Молят да им се присъди законната лихва върху сумата от 6 000лв. за периода от 18.07.2016г. до 12.05.2017г. Претендират разноски.

Ответникът в депозиран писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК оспорва иска. Не оспорва, че И. С. е отправила доброволна претенция и той ѝ е изплатил обезщетение за неимуществени вреди в размер на 6000лв. С това счита, че е изпълнил в цялост задължението си. Твърди, че водачът на лекия автомобил не е извършил деликт, а се касае за случайно събитие. Прави възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца, тъй като е нарушила чл.108, чл.113, ал.1 ,т.2 и чл.114, т.1 и т.2 от ЗДвП, защото се е движела на платното за движение при ограничена видимост, без необходимост е удължила времето на пресичане и не се е съобразила с разстоянието до приближаващите се превозни средства и скоростта им на движение. Счита, че приносът за деликта на И. С. е 50%. Счита, че исковата претенция е прекомерна по размер.

Не се спори, а и видно от приетия Констативен протокол за ПТП с пострадали лица от 01.07.2016г., от протокол за оглед на местопроизшествието от 03.06.2016г. и от фотоалбум е, че на 03.06.2016г. е настъпило описаното в исковата молба произшествие.

Не се спори, че за лек автомобил „Шкода Октавия“ с рег. № ***** е имало валидна застраховка „Гражданска отговорност“ за периода 08.01.2016г. до 07.01.2017г. при ответника. В тази връзка следва да се вземе предвид извършеното отбелязване в Констативния протокол от 01.07.2016г., който в тази част има характер на официален свидетелстващ документ по смисъла на чл.179 от ГПК, както и представената справка от ГФ.

Безспорно е, че на 03.06.2016г. на И. С. е оказана медицинска помощ в МБАЛ „Рокфелер“ ЕООД- гр. Петрич във връзка, с която е представен и приет медицински документ- епикриза и история на заболяването.

Не се спори, а и видно постановление на РП- Петрич е, че наказателното производство, образувано във връзка с пътния инцидент, е прекратено по

искане на пострадалия.

Не се спори, че първоначалният ищец е депозирал писмена претенция пред застрахователя на 15.07.2016г., получена от него на 18.07.2016г., за определяне и изплащане на обезщетение за неимуществени вреди и такова е определено и платено от 6000лв.

Не се спори, че в хода на процеса е починала И. С. С. и на нейно място в процеса са конституирани законните ѝ наследници К. И. И., Д. О. Я. и А. О. О.- удостоверение за наследници № 542/25.05.2017г.

Към отговора на исковата молба е представено преводно нареждане за платените 6000лв. на ищеца по образуваната пред ответното дружество щета.

От писмо от 03.06.2019г., изходящо от Община Петрич се установява, че няма данни за организация на движението в участъка на кръстовището на ул. %“Тома Митгов“ и ул. „ Цар Борис III“ във връзка с поставянето на сергии за търговия спрямо пътното платно и прилежащия тротоар. Към писмото е приложена схема за организация на движението с пътни знаци и маркировка.

В хода на съдебното дирене е допусна медицинска експертиза, изготвена от специалист по ортопедия и травматология. Тя е дала заключение, в което са посочени травматичните увреждания, които е получила първоначалният ищец при ПТП: счупване на тялото на тибията/ голямопещялна кост/ открито на левия долен крайник. На 03.06.2016г. е извършено закрито наместване на фрактурата без вътрешна фиксация. Поставена е гипсова имобилизация за 60 дни. След сваляне на гипса е провеждана рехабилитация и физиотерапия на лявото коляно и лявата глезенна става. Ищецът С. е ходила 3 месеца с патерици. Предприето лечение е консервативно. Търпяла е болки и страдания около 30 дни, от които през първите 15 дни болките са били по- интензивни. По делото няма документи за възникнали усложнения. Травмата е в причинна връзка с ПТП. В съдебно заседание вещото лице е допълнило заключението си.

Допуснатата автотехническа експертиза, изготвена от вещото лице Ж. Е., е дала заключение за механизма на ПТП, за мястото на удара, причините за настъпването му. Той е станал на ул. „Тома Митов“ като от двете ѝ страни по тротоарите са били заети от сергии, както и 0,90 м. от пътното платно в дясната част на улицата по посока на движение на лекия автомобил.

Скоростта на МПС в момента на удара е била 12, 42 км/ч. Пешеходецът е била в полезрението на водача и на разстояние около 7-8 метра от него и той е могъл да я възприема и да спре. Вещото лице е изготвило схема на инцидента.

По делото е допусната нова автотехническа експертиза, изготвена от вещото лице В. И.. Тя е дала заключение, че не е имало специална организация на движението на 03.06.2016г. Експертът е посочил къде на платното за движение е настъпил ударът. Неговият механизъм. Скоростта на движение на лекия автомобил в момента на удара е била 10 км/ч. Направен е извод, че водачът е могъл да предотврати удара, тъй като е имал достатъчно време да възприеме пострадалата. Няма ограничена видимост.

Съдът кредитира заключенията като компетентни, безпристрастни, обосновани и изчерпателни. Двете допуснати единични автотехнически експертизи, преценени по чл.202 от ГПК, не дават основания да не бъде кредитирана една от тях, тъй като правят близки изводи, като най-важният от тях за предотвратимостта на удара е идентичен и за двете.

В хода на процеса са събрани гласни доказателства.

Свидетелят И. е очевидец на инцидента, станал на 03.06.2016г. Бил е на пазара в гр. Петрич, защото работи там. Има сергия. Тя е на тротоара. Инцидентът е станал сутринта около 10 ч. в събота, пазарен ден. През време на пазарните дни не е разрешено преминаването на автомобили в района на пазара. Сергиите заемат целия тротоар. Познава И. С.. Видял е удара между нея и лекия автомобил. Тя е пресякла кръстовището и 2метра след като е пресякла колата е завила надясно и я е ударила. Тя е паднала на земята. Свидетелят е отишъл да я вдигне. Преди инцидента И. С. се е движела в дясно близо до тротоара, на 3-4 м. от неговата сергия. Денят е бил слънчев. Не е имало други коли, които да ограничават видимостта на водача. Лекият автомобил е бил „Шкода Октавия“, черен на цвят. Искра е паднала до тротоара по гръб. Извикали са линейка и са я приели в болница. Има банкет, но там няма място за минаване. Сергиите са поставени до края на тротоара. Има знак, който не е постоянен, означаващ „Минаването забранено“. Поставят го само в пазарен ден. Искра е вървяла и лекият автомобил я е ударил в гръб с предната си част. Видял е, че от другата страна при кръстовището е имало жена с детска количка.

Свидетелят И. е дъщеря на ищеца К.И. и желае да свидетелства. Внучка е на И. С.. Заявява, че през 2016г. е станало ПТП. Брат ѝ се е обидил по телефона и е казал, че баба ѝ е пострадала и е в болница. Била я бутнала кола на пазара в гр. Петрич. Тя и роднините са отишли в болницата. Кракът ѝ е бил гипсиран под коляното. Била е със силни болки, плачела, била е в болнична стая. Искали са да я оперират, но са казали, че има диабет от стреса и затова не могат. Преди инцидента баба ѝ не е боледувала, не е имала преглед при лекар. Майката на свидетеля, леля ѝ и вуйчо ѝ са се грижели за И. С., защото не е можела да се обслужва сама. Била е на легло. Не е можела да става, ползвала е подлога. Имала е силни болки. Свалили са гипса, но не е можела да стъпва на крака си. С гипс е била около 2 месеца. След свалянето му са я носили на ръце. Поставяли са и инжекции и са и давали лекарства. Идвал е лекар. Имала е постоянно оплаквания. Не е можела да стъпи на крака си, да спи. Давали са ѝ болкоуспокояващи. Не е можела да става и е получила рани на гърба.

Съдът кредитира показанията на свидетелите като основаващи се на лични впечатления за фактите и обстоятелствата, които излагат. Тези на А. И. съдът преценява при условията на чл.172 от ГПК поради близката родствена връзка с ищеца К.И., но това не ги прави недостоверни. Не ги кредитира в частта, в която свидетелят И. твърди, че баба ѝ И. С. преди инцидента не е имала преглед при лекар, тъй като влизат в противоречие с приетата по делото и неоспорена етапна епикриза от 09.12.2019г.

При така събраните доказателства първоинстанционният съд е приел като справедливо обезщетение за неимуществени вреди от 36 000лв., което е присъдил по 1/3 за всеки един от ищите. Решението е влязло в сила в частта, в която искът по чл.432, ал.1 от КЗ е уважен за 10 000лв. и е отхвърлен над 80 000лв. до 100 000лв.

Пред настоящата инстанция е представено удостоверение за наследници на Д. О. Я., които са конституирани на основание чл.227 от ГПК от въззивния съд като страни в процеса.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане са обективно съединени искове по чл.432, ал.1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на

първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

С прекия иск по чл.432, ал.1 от КЗ разполага увреденият от ПТП срещу причинителят на вредите и неговият застраховател. Пострадалият, или неговите близки, може да предявят иска за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди непосредствено срещу застрахователя по задължителна застраховка „гражданска отговорност“ след спазване на изискванията на чл.380 от КЗ. Последната разпоредба задължава лицето, което иска да получи застрахователно обезщетение, да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Това е абсолютна положителна процесуална предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена в специален закон и свързана с изтичането на определен срок- чл.498, ал.3 от КЗ. Той е тримесечен и е регламентиран в чл.496, ал.1 от КЗ. Изтичането му обуславя допустимостта на претенцията. / опр. № 332/19.07.2018г. по ч.т.д. № 1614/18г., I т.о. на ВКС, опр. № 179/15.04.2019г. по ч.т.д. № 859/19г., I т.о. на ВКС/. По делото не се спори, а и от доказателствата се установява, че ищецът И. С. е отправила писмена претенция към въззивника- застраховател. Тримесечният срок е изтекъл преди процеса. Застрахователя е определил и изплатил обезщетение от 6000лв., което първоначалния ищец И. С. е приел за недостатъчно да репарира болките и страданията ѝ, които е преживяла. С оглед на това следва да се приеме, че предявеният иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е допустим.

Застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ по смисъла на чл.465 от КЗ отговаря за чужди виновни действия и по характер отговорността му е гаранционно – обезпечителна.

Той има задължението да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

За да се ангажира отговорността на дружеството- застраховател е

необходимо да са налице предпоставките на чл.45 от ЗЗД по отношение на застрахования при него. В тежест на ищеца пред първоинстанционния съд, е да докаже наличието им с всички допустими доказателствени средства. Заедно с това той трябва да установи наличието на валидно застрахователно правоотношение по задължителната застраховка „гражданска отговорност“ между застрахователя и деликвента.

По делото не се спори, че застраховка „Гражданска отговорност“ за лекия автомобил е била сключена с жалбоподателя-застраховател. Застраховката е била валидна към момента на настъпване на произшествието. По делото не се спори относно механизма му. В тази връзка следва да се обсъдят заключенията на двете автотехнически експертизи, според които причината за настъпване на произшествието са субективни действия на водача на МПС, тъй като не е предотвратил удара, макар че е имал достатъчно време да възприема пешеходеца и да спре. От тях може да се направи извод, че ударът е бил предотвратим за водача на лекия автомобил. При установения механизъм, следва да се приеме, че са настъпили предпоставките от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, поради което застрахователят е пасивно материалноправно легитимиран да отговаря по предявения иск.

Пред въззивния съд се спори единствено по отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди като застрахователят счита, че присъденото е прекомерно завишено, а ищите, че присъденият размер не е достатъчен да репарира претърпените от И. С. болки и страдания. Застрахователят оспорва, изводът за неоснователност на направеното от него възражение за съпричиняване.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си

благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищецът е длъжен да докаже, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от него болки и страдания. Допуснатата медицинска експертиза, изготвена от специалист по ортопедия и травматология, е установила травмите, получени от първоначалния ищец: счупване на тялото на тибията/ голямопещялна кост/ открито на левия долен крайник. По своя медико-биологичен характер установената фрактура е средна телесна повреда и е довела до временно затруднение на движението на долния ляв крайник за период по- дълъг от 30 дни. Проведеното лечение е консервативно с гипсова имобилизация за период от 60 дни. Не е извършвана вътрешна фиксация. Това е налагало И. С. да се придвижва с патерици. От показанията на разпитания свидетел се установява, че след изписването от болничното заведение ищецът е бил на легло като се е нуждаел от грижите на близките си. Травмата и е създавала неудобство в ежедневието, което е продължило около три месеца. Според вещото лице зарастването на счупената кост е станало нормално във времето и няма документация за възникнало усложнение на фрактурата. И след свалянето на гипса пострадалата е продължила да не стъпва на крака си и да бъде на постелен режим. Изпитвала е силни болки и не е можела да спи. По делото не са събрани доказателства относно емоционалното ѝ състояние такова, каквото се твърди в исковата молба, а именно, че е станала силно раздразнителна с честа смяна на настроенията, че е изпитвала чести приливи на безпокойство и страх, че е станала нервна, неспокойна, изпадала е в паника, че няма да може да ходи, отказвала е да се среща с хора извън семейството, емоционално лабилна, тревожна, със затруднена концентрация. По делото не се събраха убедителни доказателства, установяващи възникването на посттравматичен диабет при И. С.. Видно от приетата по делото „История на заболяването“ и приложеният към нея лист с изследвания е, че в деня на инцидента тя е имала кръвна захар от 19,6, която в следващите дни на болничен престой е намалила значително стойността си. Във връзка с твърдението, че от пътния инцидент И. С. е отключила захарен диабет е представена етапна епикриза от 09.12.2019г., издадена значително след смъртта ѝ, в която е отбелязано, че тя е имала неинсулинозависим захарен диабет без усложнения от 17.08.2016г. По делото липсват данни за проведени изследвания преди произшествието, които да

отразяват стойностите на кръвната захар на първоначалния ищец, за да може да се извърши сравнение и да се намери причинна връзка между двете. В съдебно заседание вещото лице – лекар е заявило, че не може да заяви, дали пострадалата е била болна от диабет. Според него най-вероятно измерената кръвна захар е резултат на стресовото състояние от инцидента. Съдът съобрази и възрастта на ищеца И. С. към момента на ПТП- 75 години, краткия болничен престой, нормалния лечебен и възстановителен период, липсата на усложнения. Затова справедливото обезщетение за претърпените болки и страдания е 42 000 лв. От тази сума следва да се приспаднат 6000лв. доброволно платено от застрахователя обезщетение за неимуществени вреди. Остават дължими 36 000лв. Те следва да бъдат разделени между наследниците на първоначалния ищец или всеки от тях да получи по 1/3. Такъв обем разполагаеми права имат законните наследници на Д. О. Я..

По направеното възражение за съпричиняване на вредоносния резултат с правно основание чл.51, ал.2 от ЗЗД. Нормата на чл.51, ал.2 от ЗЗД предвижда санкция за увредения, ако е допринесъл за вредите, чрез намаляване на обезщетението, което му се дължи. Съпричиняването на вредоносния резултат изисква поведението на пострадалия, изразяващо се в действие или бездействие, да е било противоправно или не, но фактически да е в причинна връзка и да е допринесло за настъпилите вреди. За да е налице съпричиняване не е необходимо пострадалият да има вина за увреждането. На основание чл.154 от ГПК в тежест на ответника е да докаже с всички допустими и относими доказателства съпричиняването на вредите от страна на пострадалия. От него застрахователят черпи благоприятни правни последици и при недоказването му, следва да се приеме, че не са се осъществили твърдените факти по съпричиняването на вредите. В тази връзка следва да се обсъдят заключенията на допуснатите автотехнически експертизи и показанията на свидетеля И., както и местоположението на И. С. на платното за движение към момента на настъпване на произшествието. Не е спорно, че тя е била пешеходец съгласно легалната дефиниция на чл.107 от ЗДвП. Установените в закона норми/правила за движение на пешеходците като участници в движението са императивни по своя характер. Те установяват законосъобразното поведение, което те трябва да имат, за да не поставят себе си и другите участници в движението в риск. Тези норми от закона са установени както в обществен така и в частен интерес и регулират

отношения, свързани с пътната безопасност. От една страна ЗДвП определя пешеходците като по – уязвимите участници в движението – чл.5, ал.2, т.1, чл.116, с което изисква по- голямо внимание от страна на водачите на МПС към тях. От друга страна задължава пешеходеца също да съобразява поведението си като участник в движението с останалите участници. Разпоредбата на чл.113, ал.1 от ЗДвП изисква той да пресича пътното платно по пешеходна пътека като преди да навлезе на платното за движение пешеходците трябва да се съобразят с разстоянието на приближаващите се пътни превозни средства. Застрахователят навежда възражение за съпричиняване, основаващо се на нарушение от страна на пострадалата на разпоредбите на чл.108, чл.113, ал., т.2 и чл.114, т.1 и т.2 от ЗДвП като се е движела на платното за движение при ограничена видимост, без необходимост е удължила времето на пресичане и не се е съобразила с разстоянието до приближаващите се превозни средства и скоростта им на движение. От заключението на автотехническата експертиза се установява, че пътният инцидент е настъпил след пешеходната пътека тип „зебра“, разположена на пътното платно по посока на движение на автомобила. Ударът е настъпил на ул. „Тома Митов“, която в този ден е била с разположени сергии по тротоарите и е имало пазар. Според показанията на свидетеля И., снимките от фотоалбума, приложен по делото, се установява, че сергиите са били разположени изцяло на тротоара. Според заключението на автотехническите експертизи те са заемали и 0,90 см. от пътното платно в дясната му част. Ударът е станал според свидетеля – очевидец след като И. С. е пресякла кръстовището и на два метра от него. Лекият автомобил е завил на дясно по улицата и я е ударил. Преди инцидента тя се е движела в дясно близо до тротоара, на 3-4 м. от сергията на свидетеля И.. Видно от скицата на местопроизшествието, тези към заключенията на двете автотехнически експертизи и от показанията на свидетеля И. е, че автомобилът е бил направил завой на дясно на кръстовището и е подминал пешеходната пътека по посока на движението си като се е отдалечавал от нея. Пътният участък, където е станало ПТП, е прав, с добра видимост и водачът е могъл да възприема пешеходеца и да предприеме спиране, за да предотврати удара. Това е заключението и на експертите, които са заявили, че причината за инцидента са субективните действия на водача.

Отговорността на водачите за осигуряване безопасността на пътя е в

значителна степен по – голяма от тази на пешеходците и в хипотезата, когато и двамата са нарушили правилата за движение. По делото няма доказателства, че И. С. се е движела по платното за движение при ограничена видимост, че без необходимост е удължила времето на пресичане и не се е съобразила с разстоянието до приближаващите се превозни средства и с тяхната скорост на движение . Не се установи тя да е нарушила чл.108 от ЗДвП, тъй като видно от снимките от фотоалбума е, че тротоарът и от двете страни на ул. „Тома Митов“ е бил зает от поставени сергии, и пешеходците не са могли да се движат по него, както и по банкета. Те са имали възможност да се движат единствено по платното за движение, като част от него също е било завзето от поставените сергии. Поради фактическото състояние на тротоара, зает от сергии и от двете страни, включително и част от платното за движение, И. С. не е имала възможност да се движи най- близо до лявата му граница, противоположна на посоката на движение на ППС. Правно дължимото поведение от страна на пешеходеца е да спазва правилата за движение по пътищата като по този начин осигурява собствената си безопасност. Законът акцентира върху отговорността на водачите на нерелсови ППС. Тя е завишена, спрямо тази на пешеходците. При този анализ на събраните доказателства се налага извод за неоснователност на възражението за съпричиняване.

При определяне на обезщетенията за неимуществени вреди съдът съобрази, че произшествието е настъпило през 2016г., икономическата конюнктура и минималната работна заплата за страната. Размерът на застрахователните лимити не може да бъде водещ и самостоятелен критерий за съда при справедливото репарирание на неимуществените вреди./ Р № 34/27.03.2020г. по т.д. № 1160/19г., II т.о на ВКС, Р № 60090/29.07.2021г. по т.д. № 1472/20г., ВКС, I т.о./ Обезщетението отразява степента на уврежданията, трайните последици от тях, ако има такива, както и други обективни факти, които са предмет на доказване и които да са доказани в хода на съдебното дирене. Определеният размер на обезщетение от 36 000 лв. представлява 85 минимални работни заплати за страната за 2016г./420 лв. МРЗ за 2016г./ и 38 средно месечни заплати при 936 лв. средно месечна работна заплата за страната за месец юни на 2016г. Определеното обезщетение е съответно на жизнения на стандарт на страната към правнорелевантния момент.

По иска за присъждане на законна лихва върху доброволно платеното обезщетение от застрахователя в размер на 6 000 лв. с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ.

Настоящата инстанция приема, че следва да се прави разграничение между разпоредбите на чл.429, ал.3 и чл.497 КЗ. Първата има предвид лихвата за забава, която се плаща от застрахования . Съгласно чл. 429, ал.3, изр.2-ро КЗ вр.чл. 493, ал.1, т.5 и чл. 429, ал.2, т.2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка "Гражданска отговорност", считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования деликвент или от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума. Втората разпоредба/ на чл.497 КЗ/ урежда случаите, на лихвата за забава на застрахователя. Това е лихвата, която се дължи от застрахователят, когато не е определил и изплатил в срока по чл.380, ал.1 във вр. с чл.496, ал.1 от КЗ обезщетението. Разпоредбата на чл.497 от КЗ е специална по отношение на тази по чл.429 от КЗ. / Р № 93/27.11.2020г. по т.д. № 2013/19г., ВКС, II т.о./ Видно от разпоредбите на чл. 498, ал.1 и чл. 496, ал.1 КЗ, предявяването на писмената застрахователна претенция по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите става по реда на чл. 380 КЗ пред застрахователя. Съгласно нормата на чл. 380,ал.1 КЗ, заедно със застрахователната претенция лицето е задължено да предостави пълни и точни данни за банковата сметка, по която да се извършат плащанията от страна на застрахователя, освен в случаите на възстановяване в натура. В чл. 380, ал. 3 КЗ е предвидено, че непредставянето на данни за банковата сметка от страна на увреденото лице има последиците на забава на кредитора по отношение на плащането, като застрахователят не дължи лихва по чл. 409 КЗ след изтичането на срока, в който е следвало да се извърши плащането на застрахователното обезщетение. С оглед систематичното място на чл. 380 КЗ в Глава тридесет и шеста "Обща част" от Дял първи "Общи изисквания към всички договори" на КЗ и препращането на чл. 498, ал.1 и чл.496, ал.1 КЗ към реда по чл.380 КЗ, спрямо увреденото лице, предявило претенция по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, приложение намира, както правилото на, ал. 1 на чл. 380 КЗ, установяващо

задължение на увредения за представяне на данни за банковата му сметка, ведно с претенцията му, така и нормата на ал.3 на чл.380 КЗ, уреждаща последиците от неизпълнение на това задължение- забавя на кредитора по отношение на плащането и произтичащата от това недължимост на мораторната лихва, въпреки забавата на длъжника, която при този вид застраховка настъпва с изтичането на срока по чл. 497, ал. 1 КЗ. Общата уредба на института "забавя на кредитора" се съдържа в чл.95 ЗЗД. Според даденото в цитираната разпоредба определение, забавя на кредитора е налице, когато кредиторът: 1/ неоправдано не приеме предложеното му от длъжника изпълнение или 2/ не даде необходимото съдействие, без което длъжникът не би могъл да изпълни задължението си. Правилото на чл. 380, ал.3 КЗ урежда конкретна проявна форма на забавата на кредитора относно плащането на застрахователното обезщетение, а именно- непосочване от лицето, предявило застрахователна претенция, на банкова сметка за изплащането ѝ, като свързва с нея настъпването на една от уредените в чл.96 ЗЗД последици на забавата на кредитора- освобождаване на длъжника от последиците на собствената му забавя, и по-конкретно - от заплащане на законна лихва за забавя, тъй като престацията на длъжника е парична. Когато застрахователят не е в забавя по чл. 497, ал. 1 КЗ, мораторна лихва не се дължи с оглед липсата на забавя на длъжника, поради което въпросът за приложението на чл. 380, ал.3 КЗ не стои, тъй като посочената разпоредба урежда условията за отпадане на последиците от забавата на длъжника, каквато в тази хипотеза не е налице. Непосочването на банковата сметка, видно от самата разпоредба на чл. 380, ал.3 КЗ, не касае дължимостта на обезщетението и не може да бъде основание за отказ за образуване на щета по застрахователната претенция и за определяне на размера на застрахователното обезщетение. Непосочването на банковата сметка от увреденото лице като кредитор възпрепятства единствено изплащането на застрахователното обезщетение и то в хипотезата, когато то е определено по размер от застрахователя или с влязло в сила съдебно решение./ Р № 167/30.01.2020г. по т.д. № 2273/18г., ВКС, II т.о./ В случая застрахователят е определил на И. С. застрахователно обезщетение за претърпените от нея телесни увреждания в размер на 6000лв., за което е бил уведомен нейният пълномощник с писмо от 14.03.2017г. Със същото е поискано представяне на банкова сметка, по което то да бъде платено. С молба, входирана при застрахователя на 17.03.2017г. пълномощникът на

пострадалата е посочило банкова сметка. Затова И. С. е била в забава до този момент и длъжникът се освобождава от собствената си забава. Поради което той не дължи лихва за периода от 18.07.2016г. до 12.05.2017г. В тази част решението на СГС трябва да се потвърди.

Поради изложеното решението на СГС следва да се потвърди в частта, в която искът по чл.432, ал.1 от КЗ е уважен за сумата над 10 000 лв. до 36 000лв. и е отхвърлен над 36 000лв. до 80 000лв., както и в частта, в която е отхвърлен искът по чл.86, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ .

По разноските.

На жалбоподателя- застраховател се дължат разноски за въззивното производство в размер на 268лв.

На ищите- въззивници не се дължат разноски за производството пред САС.

На адв. М. следва да бъде заплатено адвокатско възнаграждение на основание чл.38 от ЗАдв. в размер на 976, 86лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 263191/18.05.2021г. на СГС, ГО, 16 състав, постановено по гр.д. № 4772/17г. в частта, в която е уважен иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ, предявен от първоначалния ищец И. С. С., заместена в хода на процеса от законните ѝ наследници К. И. И., Д. О. Я., заместена в хода на въззивното производство от законните ѝ наследници: М. П. Я., С. М. Я., И. М. Я., Ф. М. Д., А. М. Я. и А. О. О. над сумата от 10 000 лв. до размер от 36000лв.

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта, в която искът с правно основание чл.432, ал.1 КЗ е отхвърлен над сумата от 36 000 лв. до 80 000лв, както и в частта, в която е отхвърлен искът по чл.86, ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.429, ал.3 от КЗ за присъждане на законна лихва върху сумата от 6 000лв. за периода 18.07.2016г. до 12.05.2017г.

ОСЪЖДА К. И. И., ЕГН*****, М. П. Я., ЕГН *****, С. М.

Я., ЕГН *****, И. М. Я., ЕГН *****, Ф. М. Д., ЕГН *****,
А. М. Я., ЕГН ***** и А. О. О., ЕГН *****, всички с адрес гр.
Петрич и със съдебен адрес: гр. София, ул. „Цар Асен“ № 1, ет.4 чрез адв. Р.
М. да заплатят на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, гр. София, бул.
„Симеоновско шосе“ № 67А сумата 268 лв./ двеста шестдесет и осем лева /
разноски по делото пред САС.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, гр. София, бул.
„Симеоновско шосе“ № 67А да заплати на адвокат Р. М., Л№ ***** от
ЕАР, гр. София, ул. „Цар Асен“ № 1, ет.4 сумата от 976, 86лв./ деветстотин
седемдесет и шест лева и осемдесет и шест стотинки/ адвокатско
възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 от ЗАдв. за производството пред САС.

Решението е влязло в сила в частта, в която искът по чл.432, ал.1 от КЗ е
уважен за 10 000 лв. и е отхвърлен над 80 000лв. до пълния предявен размер
от 100 000лв.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от
съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____